
юридичної особи від комерційного найменування, рішення суду про невідповідність комерційного найменування вимогам закону та інші.

Отже, можна зробити висновок, що чинність майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування остаточно припиняється у разі ліквідації юридичної особи та припинення своєї діяльності фізичною особою-підприємцем. Що стосується додаткових підстав, то право на комерційне найменування може припинитися також у випадках: реорганізації юридичної особи; відмови власника юридичної особи від права на використання комерційного найменування; переходу юридичної особи до нового власника; набрання законної сили рішенням суду щодо невідповідності найменування вимогам закону чи порушення прав та інтересів, що охороняються законом. Ці підстави мають бути визначені у відповідній статті ЦК України, оскільки з прийняттям такої норми одразу відпаде багато невіршених як теоретичних, так і практичних питань у сфері права інтелектуальної власності на комерційне найменування.

Література:

1. Кривошеїна І.В. Фірмове найменування: регулювання та правова охорона за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук (12.00.03) / І.В.Кривошеїна. – К., 2007. – 16с.

2. Шевелева Т. Комерційне найменування: проблеми правової охорони в Україні / Т. Шевелева // Інтелектуальна власність. – 2005. – № 7. – С. 11-16.

Науковий керівник – Т.В. Михайліна, старший викладач Кафедри державно-правових дисциплін.

ЕЛЕКТРОННИЙ ПРАВОЧИН: ПОНЯТТЯ ТА ЙОГО МІСЦЕ СЕРЕД ІНШИХ ФОРМ ПРАВОЧИНІВ

Трикур Максим Юрійович,

*студент 2-го курсу юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій, які стають все більш доступними широкому колу осіб, набуває актуальності питання про можливість їх використання учасниками цивільних правовідносин для вчинення дій, які спрямовані на виникнення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків – правочинів.

Мета даної статті – дати визначення поняттю «електронний правочин» та з'ясувати, чи є він окремою формою правочину або ж виступає лише різновидом певної форми.

У вітчизняній юридичній літературі дане питання є малодослідженим, проте аналіз уже існуючих напрацювань дає змогу дійти висновку, що в сучасній цивілістичній науці відсутній єдиний підхід до розуміння електронного правочину. Так, за визначенням Н. Блажівської, під електронним правочином слід розуміти «правочин, вчинений за допомогою електронних засобів комунікації, суть якого полягає в обміні сторонами за допомогою цього засобу електронними волевиявленнями»[1]; натомість В. Харчук зазначає, що «під електронним правочином слід розуміти дію однієї або двох і більше осіб, спрямовану на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, що передбачає вільне

і таке, що відповідає внутрішній волі учасника волевиявлення, здійснюване за допомогою електронних засобів комунікації»[2]; за визначенням В. Кіліана, електронним правочином є угода між фізичними та юридичними особами, які контактують між собою за допомогою технічних засобів(через цифрові комунікаційні мережі) з метою здійснення трансакцій стосовно нематеріальних благ або створення електронним способом підстав для надання матеріальних благ. З огляду на вищезазначені дефініції, можна визначити електронний правочин як дію однієї, двох або більше осіб, спрямовану на виникнення, зміну чи припинення цивільних прав та обов'язків, волевиявлення до вчинення якої особа здійснює за допомогою технічних засобів комунікації.

Для з'ясування питання співвідношення електронного правочину з іншими формами правочинів треба, перш за все, визначити, що криється за поняттям «форма правочину». У радянській цивілістичній доктрині сформувалося два основних підходи до розуміння форми правочину. Представники першого підходу (В. Толстой, Ф. Хейфец, О. Красавчиков) вважали, що формою правочину є форма вираження волі особи; другу позицію відстоюють науковці, котрі під формою правочину розуміли форму фіксації волі особи (О. Іоффе, В. Шахматов). О. Гудзь з цього приводу зазначає, що воля осіб може виражатися у словах, діях або мовчанні, а фіксуватися – у документах чи в усній формі[3]. Сучасні українські цивілісти також не мають єдиного підходу до розуміння поняття «форма правочину», а відтак, і до визначення місця електронного правочину серед інших форм правочинів. Одні науковці вважають електронні правочини самостійною формою правочину, а представники іншої позиції, зокрема, І. Спасибо-Фатєєва, А. Чучковська та О.Гудзь стверджують, що електронний правочин, тобто такий, що вчинений за допомогою електронних засобів зв'язку, є різновидом письмової форми[3].

В. Харчук, вважаючи електронний правочин окремою формою правочину та критикуючи підхід тих, хто розглядає його лише як різновид письмової форми, зокрема, зазначає: «...наука цивільного права бачить електронний правочин як текст...»[2] На його думку, такий підхід є занадто вузьким, адже волевиявлення особи може фіксуватися і за допомогою звукових файлів (wma, mp3, mp4), відео-(avi) або графічних файлів (jpg, bmp тощо). Позиція В. Харчука видається не зовсім коректною, і ось чому: перелічені ним об'єктивно існують як набір певних символів (двійковий код), і вже потім зміст цих файлів сприймається органами чуттів людини за допомогою пристроїв виведення персонального комп'ютера. Пересилаючи за допомогою електронної пошти, наприклад, певний відеофайл, в якому міститься волевиявлення особи, ми передаємо цей файл через мережу як набір специфічно розташованих символів, своєрідний «код», який потім відтворюється на екрані комп'ютера адресата повідомлення. Слушною з цього приводу видається думка І. Спасибо-Фатєєвої, яка вважає, що віднесення правочинів, вчинених за допомогою електронних засобів зв'язку, до письмових слід розуміти як подання інформації на інших носіях, аніж папір, однак із фіксацією волі сторін через логічно упорядковані знаки.

З огляду на вищезазначене, цілком правильною видається позиція законодавця, який не визнає електронний правочин окремою формою правочину, а розглядає його лише як різновид письмової форми правочину. Отже, електронним правочином є такий різновид письмової форми правочину, який вчиняється особою(особами) за допомогою електронних засобів зв'язку.

Отже, електронним правочином є такий різновид письмової форми правочину, який вчиняється особою(особами) за допомогою електронних засобів зв'язку.

Література:

1. Електронний правочин : [Електронний ресурс] / Н. Блажівська // Юстиніан – 2007. – №1. – Режим доступу до журн. : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2531>;
2. Електронний правочин : [Електронний ресурс] / В. Харчук // Юстиніан – 2009. – №3. – Режим доступу до журн. : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3158>;
3. Еволюція форм правочинів: від усної – до «електронної»: [Електронний ресурс] / О. Гудзь // Юстиніан – 2006. - №1. – Режим доступу до журн. : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2078>.

Науковий керівник – Сабодаш Роман Богданович, асистент кафедри цивільного права КНУ імені Тараса Шевченка, к.ю.н..

ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ У ВИРІШЕННІ ЦИВІЛЬНИХ СПОРІВ

*Устименко Аліна Олександрівна,
студентка 2-го курсу юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

На даний момент судовий спосіб врегулювання цивільних спорів є найбільш поширеним, але через низку недоліків нашої судової системи (наприклад, її перезавантаженість, непрозорість, надмірний бюрократизм) сторони не можуть розраховувати на якісний, повноцінний та всебічний розгляд справи. Одним із шляхів підвищення ефективності процедури розгляду цивільного спору є застосування медіації. Сьогодні медіація є одним із найбільш поширених альтернативних методів вирішення спорів, за допомогою якого можна вирішувати цивільні спори (особливо у сфері зобов'язань, спадкові спори, спори по відшкодуванню моральної шкоди, спори між співавторами тощо).

Для початку дамо визначення поняттю «медіація». На жаль, наше законодавство не містить такого визначення. Формальне визначення медіації (або мирової угоди) наводиться у ст. 1 Типового закону ЮНСІТРАЛ за 2002р. щодо міжнародних комерційних арбітражних процедур, згідно з якою медіація – це «процес..., коли сторони залучають третю особу або осіб... з метою надання ними допомоги у мирному врегулюванні спорів, що виникають із приводу контрактних чи інших правових відносин, або пов'язані з ними. Мировий посередник не має права нав'язувати сторонам способи врегулювання спорів»[3,32]. Медіація дозволяє сторонам контролювати перебіг суперечки та впливати на рішення.

Як правило, *медіація є добровільним процесом* (за винятком випадків, коли вона передбачена договором або рішенням суду), але варто зазначити, що результати медіації можуть мати обов'язковий характер, коли оформлюються як угода або рішення суду відповідно до цієї мирової угоди. Порівняно з судовою процедурою *вирішення спору шляхом медіації є більш швидким*, оскільки процес може одразу розпочатися після того, як сторони досягли домовленості про медіацію, сторони також можуть домовитися про часові межі проведення медіації(80 % медіацій тривають до 20 годин), при судовому розгляді справ часто виникають такі ситуації, коли сторони зловживають своїми процесуальними правами, що призводить до порушення судом